

اجزای اصلی جمله

جمله‌های زیر را بخوان.

مادرم آمد.

بچه‌ها خوابیدند.

گلدان افتاد.

حالا به این نمودار توجه کن.

کلمه‌هایی که در سمت چپ نمودارها آمده‌اند، اصلی‌ترین بخش جمله‌ها هستند و معنای جمله یا آن‌ها کامل می‌شود. به این جزء اصلی جمله «فاعل» می‌گویند. کلمات دیگر که در سمت راست نمودار هستند، برای کامل شدن جمله می‌آیند که «کننده کار» هستند و به آن‌ها فاعل گفته می‌شود.

★ بعضی از جمله‌ها فقط از فعل تشکیل شده و یک جزء بیشتر ندارند. مانند:

آمدم.

(۱)

پدر پرسید: رفتی؟

(۱) (۲)

نشانه‌ی ربط «چون، زیرا»

«چون، زیرا»: دو نشانه‌ی ربط دیگر هستند که دو جمله را به هم وصل می‌کنند. دقت کن که در جمله‌ی اول مطلبی بیان می‌شود و در جمله‌ی دوم دلیل آن مطلب گفته می‌شود.

مثلاً: مردم به تماشای آنان آمده بودند؛ زیرا برای مردم باورنکردنی بود که کودکان کم‌شوا بتوانند بخوانند.

الف: جدول زیر را با استفاده از متن درس کامل کن.

۱	ذ	و	ق		
۲	ر	و	ن	ق	ی
۳	ق	ن	ا	د	ی
۴	ق	ف	ق	ا	ز
۵	ن	ق	ا	ش	ی
۶	م	ن	ق	ل	

ب: در کلمات زیر حروف جا افتاده را با استفاده از حروف «غ»، «و»، «ق» کامل کن.

سر مشق...

ا ق یامت گزیدم

مقصود

قطعه زنی

ققاز

قنادی

منه ل

روزی

عشق می‌ورزیدم

ماریه

۱ هر مصرع از سمت راست را به مصرع مورد نظر سمت چپ وصل کن.

علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را	به علی شناختم من به خدا قسم خدا را
دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین	که به ماسوا فکندی همه ساییدی هما را
برو ای گدای مسکین در خاندی علی زن	چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا
به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من	که علم کند به عالم شهدای کربلا را
به جز از علی که آرد پسری ابوالعجائب	که تلکین پادشاهی دهد از کرم گدا را

۲ درستی ☒ و نادرستی ☐ جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

- الف: «خندیدم، می‌تواند یک جمله باشد.» ☒ **تبریز**
- ب: باغچه‌بان، اولین مدرسه‌ی نابینایان را در شهر «مرند» تأسیس کرد. ☐
- پ: منظور از «پسری ابوالعجائب»، در شعر همای رحمت «امام حسین (ع)» است. ☒
- ت: گروه کلمات «زیرا، به، چرا، ولی، همگی حرف ربط هستند.» ☐

کلمه‌های هم‌خانواده، را مثل هم رنگ بزن.

۲

جمله‌ها را بخوان و نمودار آن‌ها را کامل کن.

۴

الف: پدر بزرگ چندید.

ب: معلم آمد.

پ: کودک دوید.

۵

با توجه به متن درس، فعل‌های جملات زیر را بنویس.

فرو می رفتم

الف: در اندیشه‌های دور و درازی

می ورزیدم

ب: من به نقاشی عشق

خدمت کرد.

پ: با آموزگاری می‌توان به اجتماع مردم

نوشتن بیا موزند.

خواندن

ت: این کودکان می‌توانند مانند بقیه

۶

کلمات غیر ساده را پیدا کرده، سپس اجزای آنها را بنویس.

باسواد - ناشنوایان - پایان - میهن - باغچه - کودکان - مدرسه - قریحه - کودکان - اطفال

با + سواد = باسواد

با + حبه = باغچه

نا + شنوایان = ناشنوایان

کو + دستان = کودکان

نشانه جمع «ان» چون معنی کلمه را تغییر نمی‌دهد، کلمه‌ی غیر ساده نمی‌سازد.

فارسی چهارم دبستان

خاص - کار - مهربانی - شور و شوق - نوآوری - فکر - ناتوان - استعداد

حرف	کار	رحمت	مهربانی
ابداع	نوآوری	عاجز	ناتوان
ذوق	شور و شوق	اندیشه	فکر
قریحه	استعداد	ویژه	خاص

مفرد جمع های زیر را بنویس.

افعال	اشعار	اولیا
تصاویر	ناشنوایان	مساجد
تصویر	ناشنوا	مسجد
طفل	شعر	ولی

«همای رحمت، یعنی چه؟»

برنده‌ی مهربانی و خوشبختی

از روی بند آخر درس، خصوصیات «جبار باغچه‌بان» را بنویس.

معلم دلسوز - مهربان - دوست کودکان - انسان نوآور - توانا

دارای اعتماد به خود - بایستگار - صبور - با اراده - میهن دوست

